

Силабус курсу

ТЕОРІЯ ФІНАНСІВ

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітньо-професійна програма «Фінанси»

Рік навчання: II, Семестр: III

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

д.е.н., професор Погріщук Галина Борисівна

Контактна інформація

g.pohrishchuk@wunu.edu.ua, (0432) 55-32-29

Опис дисципліни

Дисципліна «Теорія фінансів» належить до блоку обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Дисципліна «Теорія фінансів» спрямована на формування у здобувачів освіти системного мислення, отримання ними фундаментальних знань у сфері фінансів та здатності застосовувати їх у практичних ситуаціях в процесі постійного підвищення своєї професійної підготовки, розуміння закономірностей і специфіки функціонування фінансів на макро- і мікрорівнях та обґрунтування тенденцій розвитку світових і національних фінансових систем у сучасних умовах. Навчальна дисципліна орієнтована на отримання здатностей щодо розуміння базових засад, економічних категорій, законів і принципів фінансової науки та особливостей функціонування й уміння діагностувати стан фінансових систем із застосуванням набутих теоретичних знань й змістовно інтерпретувати отримані результати, виявляючи навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань та розуміння вимог до діяльності за спеціальністю, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Структура курсу

Години (лек. / практи.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 4	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	володіння категорійним і понятійним апаратом у сфері фінансів та розуміння їх ролі у розвитку сучасного суспільства; знання і розуміння економічних законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між фінансовими процесами і явищами; розуміння теоретичних основ, предмету і принципів фінансової науки та набуття навиків щодо прогнозування основних	Тести, питання. Дискусійна платформа: «Фінанси – це філософія, наука чи мистецтво?»

		векторів розвитку сучасної фінансової науки в Україні; здатність підтримувати належний рівень знань у сфері фінансів задля постійного підвищення рівня професійної підготовки, зумовленого необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави	
2 / 2	Фінансова система	розуміння сутності і структури фінансової системи, уміння ідентифікувати основні сфери і ланки фінансової системи держави; розуміння причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між сферами і ланками фінансової системи; визначення особливостей функціонування національної фінансової системи та оцінювання впливу внутрішніх і зовнішніх чинників на розвиток фінансової системи України в сучасних умовах	Тести, питання. Дискусійне обговорення сучасних викликів та проблем розвитку фінансової системи України.
4 / 4	Фінансова політика і фінансовий механізм	розуміння сутності та ідентифікація основних складових фінансової політики; виявлення навиків самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань при формуванні основних напрямів державної фінансової політики на перспективу; розуміння сутності фінансового механізму та його ролі у реалізації фінансової політики; оцінювання ефективності змін у нормативноправовому, організаційному та інформаційному забезпеченні фінансового механізму; уміння ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; здатність розуміти принципи, методи та інструменти державного і ринкового регулювання фінансової діяльності й уміння застосовувати отримані знання у практичних ситуаціях; володіння методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів; здатність імплементувати сучасний інструментарій управління фінансами на макро- і мікрорівнях та ідентифікувати напрями проведення назрілих реформ у сфері фінансів	Тести, питання. Групова робота з формування основних векторів державної фінансової політики в умовах пандемічних шоків та військової агресії
2 / 2	Податки і податкова система	володіння категорійним і понятійним апаратом у сфері оподаткування; розуміння основ побудови, механізму функціонування та діагностики стану податкової системи держави; виявлення та оцінювання впливу внутрішніх і зовнішніх чинників на формування податкової політики в Україні; здатність ідентифікувати новітні тенденції розвитку податкової системи України з урахуванням передового зарубіжного досвіду	Тести, питання. Дискусійне обговорення основних проблем та напрямів реформування податкової політики України в сучасних умовах.

2 / 2	Бюджет і бюджетна система.	оперування категорійним і понятійним апаратом з питань бюджету, бюджетної системи, бюджетного процесу і бюджетного дефіциту; розуміння сутності доходів і видатків бюджету; уміння ідентифікувати причини й прогнозувати наслідки бюджетного дефіциту; знання основ організації бюджетного процесу; володіння методичним інструментарієм діагностики стану бюджетної системи; позиціонування місцевих бюджетів як основи фінансового забезпечення місцевого самоврядування; уміння застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері бюджету та змістовно інтерпретувати отримані результати	Тести, питання. Моделювання практичних ситуацій, пов'язаних із організацією бюджетного процесу
2 / 2	Державний кредит	розуміння сутності державного кредиту і державного боргу; здатність аналізувати види та форми внутрішніх і зовнішніх державних запозичень; вміння ідентифікувати причини виникнення і прогнозувати наслідки державного боргу; розуміння сутності, підсистем та методів управління державним боргом; виявлення навиків самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань при обґрунтуванні оптимальних методів управління державним боргом України в сучасних умовах.	Тести, питання. Дискусійне обговорення переваг і недоліків боргового фінансування
2 / 2	Соціальні позабюджетні фонди	володіння знаннями щодо сутності і суспільного призначення соціальних позабюджетних фондів; уміння визначати переваги і недоліки солідарної, накопичувальної та недержавної пенсійних систем; розуміння порядку нарахування страхових внесків за державним пенсійним страхуванням, державним соціальним страхуванням та загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття, а також системи виплат із соціальних позабюджетних фондів України.	Тести, питання. Дискусійна платформа: «Переваги і недоліки солідарної, накопичувальної та недержавної пенсійних систем».
2 / 2	Фінанси суб'єктів господарювання	володіння категорійним і понятійним апаратом у сфері фінансів суб'єктів господарювання та розуміння основ організації фінансів суб'єктів підприємницької діяльності залежно від приналежності до інституційних секторів економіки, організаційно-правової форми та юридичного статусу; розуміння механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання та володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану.	Тести, питання. Моделювання практичних ситуацій, пов'язаних із започаткуванням власного бізнесу в Україні.
2 / 2	Фінанси домогосподарств	розуміння сутності домогосподарства як важливого суб'єкта фінансових відносин та механізму функціонування фінансів домогосподарств і володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; ідентифікація джерел, видів і напрямів максимізації доходів домогосподарств; володіння знаннями щодо класифікації та векторів раціоналізації витрат домогосподарств; закріплення теоретичних знань і набуття навиків складання особистого (сімейного) бюджету; формування системи знань щодо сутності,	Тести, питання. Дискусійне обговорення переваг і недоліків основних форм заощаджень домогосподарств . Практичні завдання щодо

		мотивів та основних форм заощаджень домогосподарств; розуміння необхідності та обґрунтування векторів підвищення рівня фінансової грамотності населення у сучасних умовах	формування особистого (сімейного) бюджету.
2 / 2	Фінансовий ринок	володіння категорійним і понятійним апаратом у сфері фінансового ринку та розуміння його ролі у системі економічних відносин; розуміння механізму функціонування фінансових ринків, банківської системи та страхування і володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; ідентифікація основних сегментів та інструментів фінансового ринку; оцінювання впливу фінансових посередників на ефективність функціонування фінансового ринку; розуміння сутності і тенденцій розвитку фінансових технологій в умовах цифровізації національної економіки.	Тести, питання. Діагностика стану та оцінка основних показників функціонування фінансового ринку та банківської системи України.
2 / 2	Міжнародні фінанси	формування уявлення про міжнародні фінанси та розуміння їх ролі у розвитку глобальної економічної системи; позиціонування міжнародного фінансового ринку як важливої складової системи міжнародного перерозподілу фінансових ресурсів і капіталу; уміння ідентифікувати основні сегменти міжнародного фінансового ринку; розуміння сутності міжнародного неринкового механізму перерозподілу фінансових ресурсів і капіталу та ролі міжнародних фінансових інституцій у розвитку сучасних світових і національних фінансових систем; ознайомлення із політикою та напрямками діяльності Міжнародного валютного фонду і Групи Світового банку в Україні.	Тести, питання. Дискусійна платформа: «Допомога міжнародних фінансових організацій Україні: основні переваги та потенційні виклики».
2 / 2	Фінанси зарубіжних країн	розуміння сутнісних та ідейнотеоретичних засад фінансів у зарубіжній фінансовій науці; уміння ідентифікувати характерні ознаки та основні соціальноекономічні моделі організації фінансових систем зарубіжних країн; розуміння особливостей функціонування і структури сучасних світових та національних фінансових систем; обґрунтування тенденцій розвитку фінансових систем обраних країн (США, Японії, Великої Британії, країн Європейського Союзу)	Тести, питання. Дискусійне обговорення особливостей функціонування і структури сучасних світових та національних фінансових систем. Написання есе.

Літературні джерела

1. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Фінанси : підручник / за ред. В.І. Грушка. Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2019. 667 с.
2. Волохова І.С., Шикіна Н.А., Волкова О.Г. Фінанси : навч. посіб.: експрес курс / за заг. ред. Волохової І.С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
3. Вінницька О.А. Теорія фінансів : навч. посіб. Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань: Візаві, 2018. 309 с.

4. Власова Н.О. Фінанси підприємств : підручник. Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : Світ книг, 2018. 437 с.
5. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Держ. фіскальна служба України, Ун-т держ. фіскальної служби України. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
6. Дем'янишин В. Г., Кириленко О. П. Бюджетна система : підручник / за ред. В.Г. Дем'янишина, О.П. Кириленко, З.М. Лободіної. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 624 с.
7. Резнікова Т.О., Мельник А.О. Міжнародні фінанси : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 248 с.
8. Грінько І.М. Міжнародні фінанси: навч. посіб. КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 109 с.
9. Варналій З.С., Романюк М.В. Податкова система : підручник Київ: Знання України, 2019. 567 с.
10. Першко Л.О., Ріппа М.Б. Фінанси: навч. посібник. Київ.: ПВНЗ «ІЕЕП». 2019. 388 с.
11. Булавинець В., Карпишин Н. Резерви зростання доходів місцевих бюджетів України. Соціальні, економіко-правові та фінансові виклики в умовах глобальних трансформацій : монографія / За ред. Л. Гур'янової, В. Цибакової; Братіслава. Харків: ВШЕМ – ХНЕУ ім. С.Кузнеця, 2019. 188 с. С. 76-86.
12. Дем'янишин В., Лободіна З., Кізіма Т. Організаційно-методичні засади вдосконалення планування видатків бюджету держави на соціальний захист сімей з дітьми. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2020. Вип. 1 (95). С. 69-85.
13. Кізіма Т., Горин В. Видатки бюджету на надання житлових субсидій та їх вплив на суспільний добробут. Галицький економічний вісник. 2020. Том 64. № 3. С. 96-106.
14. Кізіма Т., Кізіма А. Ідентифікація причин та потенційних наслідків фінансового шахрайства. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2019. Вип. 2 (92). С. 47-56.
15. Кізіма Т. Кредитна поведінка домогосподарств: структурно-аналітичний аспект. Світ фінансів. 2019. Вип. 1 (58). С. 7-18.
16. Фінанси: підручник / І. О. Лютий, С. Я. Боринець, З. С. Варналій [та ін.] ; за ред. І. О. Лютого. Київ: Ліра-К, 2021. 728 с.
17. Макогон В.Д., Адаменко І.П. Державні та муніципальні фінанси в умовах економічних перетворень. Економічний вісник університету. 2020. Вип. 46. С. 177-183.
18. Семенченко А.І. Інформаційно-комунікаційні технології в публічному управлінні місцевими фінансами: стан та перспективи розвитку. Інвестиції: практика та досвід. 2020. №13-14. С. 86-91.
19. Фінанси підприємств корпоративного сектора економіки України : колективна монографія / Зимовець В.В., Даниленко А.І., Терещенко О.О. та ін. ; за ред. В.В. Зимовця ; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». К., 2019. 306 с. URL : <http://ief.org.ua/docs/mg/311.pdf>
20. Хомутенко А.В., Хомутенко В.П. Організаційний ефект від управління державними фінансами України. Економіка та держава. 2020. №7. С. 55-60.
21. Хомутенко А.В. Державний контроль ефективності управління державними фінансами України. Економіка та держава. 2020. №2. С. 48-56.
22. Хомутенко А. В. Системні атрибути та структурні викривлення управління державними фінансами України. Науковий погляд: економіка та управління. 2019. № 2 (64). С. 151-162. 25.
23. Фінанси: навч. посіб. / Л. О. Вдовенко, Н. М. Сушко, Н. Д. Фаюра. Київ: ЦУЛ, 2021. 150 с.
24. Кириленко О.П. Навчально-методичні матеріали для практичних занять по дисципліні «Місцеві фінанси» для здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 50 с.
25. Юхименко П.І., Бойко С. В., Голубка С.М. Фінанси : підручник / за наук. ред. П.І. Юхименка, С.В. Бойко. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 416 с.
26. Каламбет С.В., Іванов С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум: навч. посіб.

Дніпро. 2022. 240 с.

27. Іжевський П. Г., Кошонько О. В. Фінанси. навч. посіб. Львів: «Магнолія 2006», 2015. 373 с

Політика оцінювання

• Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

• Політика щодо академічної доброчесності. Письмові роботи (теоретична частина КПІЗ) підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями (не більше 25 %). Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

• Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету (інституту).

Оцінювання

Остаточна оцінка за дисципліну розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20 %	20 %	20 %	40 %	100%
Опитування під час заняття (теми 1–6) – 5 балів за тему – макс. 30 балів. Модульна робота – макс. 70 балів.	Опитування під час заняття (теми 7–12) – 5 балів за тему – макс. 30 балів. Модульна робота – макс. 70 балів	Підготовка КПІЗ – макс. 40 балів. Захист КПІЗ – макс. 40 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	Тестові завдання (25 тестів по 3 бали за тест) – макс. 75 балів. Теоретичне питання – макс. 25 балів.	

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом